

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

سبقت گان

شماره: ۹۵/۲۰۷۰۳۶

تاریخ: ۱۳۹۵/۰۶/۳۱

دارد

پوست:

"اقتصاد مقاومتی، اقدام و عمل"

جهت اطلاع مدیران عامل محترم بانک‌های دولتی، غیر دولتی (به استثنای بانک‌های قرض‌الحسنه)، شرکت دولتی پست بانک، موسسات اعتباری غیربانکی، بانک مشترک ایران - ونزوئلا و بانک بین‌المللی کیش ارسال می‌شود.

با سلام؛

احتراماً، همان‌گونه که استحضار دارند، اصلاحیه «دستورالعمل اجرایی کارت اعتباری مرابحه (کام)» طی بخشنامه شماره ۹۵/۱۹۴۲۲۷ مورخ ۱۳۹۵/۶/۱۸ به شبکه بانکی کشور ابلاغ گردید.

یکی از حلقه‌های متصل به دستورالعمل اجرایی مذکور که می‌تواند در تبیین بهتر و اجرای صحیح و مطلوب‌تر دستورالعمل یادشده مؤثر باشد، عملیات حسابداری مربوط به نحوه ثبت و ضبط رویدادهای مالی مرتبط با کارت اعتباری مرابحه (کام) است. بدیهی است این مهم می‌تواند موجب ایجاد وحدت رویه، شناسایی و ثبت دقیق رویدادهای مالی مربوط و ارتقای شفافیت صورت‌های مالی مؤسسات اعتباری شود.

با عنایت به مراتب فوق‌الذکر، «دستورالعمل حسابداری کارت اعتباری مرابحه (کام)» به شرح پیوست تدوین و در پانزدهمین جلسه مورخ ۱۳۹۵/۶/۲۸ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری به تصویب رسید. همان‌گونه که در متن دستورالعمل مزبور نیز تصریح شده است، آن صرفاً در خصوص کارت‌های اعتباری که در چارچوب دستورالعمل اجرایی کارت اعتباری مرابحه (کام) موضوع بخشنامه صدرالذکر صادر می‌گردد، لازم‌الاجرا بوده و لذا آن بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی موظف است؛ عملیات حسابداری را وفق مفاد دستورالعمل، در دفاتر خود اعمال نماید.

در دستورالعمل یادشده تلاش شده است، اهم رویدادهای مالی مرتبط با کارت اعتباری و تغییرات اعمال شده در دستورالعمل به شرح ذیل تبیین شود:

۱- رویدادهای مالی مرتبط با امکان بازپرداخت تسهیلات دریافتی مرابحه با استفاده از کارت اعتباری به صورت نسبی اقساطی؛

۲- رویدادهای مالی در ارتباط با تخفیف حداقل ۹۰ درصد سود مستتر در قسط/اقساط زود پرداخت (متناسب با مدت باقی‌مانده تا سررسید قسط/اقساط پرداخت‌شده)، در صورت بازپرداخت تمام یا بخشی از تسهیلات دریافتی مرابحه با استفاده از کارت اعتباری توسط مشتری پیش از سررسید؛

۳- رویدادهای مالی مرتبط با عدم دریافت سود از مشتری در صورت توافق مؤسسه اعتباری و پذیرنده کارت اعتباری، مبنی بر پرداخت مطالبات پذیرنده (ناشی از استفاده مشتری از کارت اعتباری) از سوی مؤسسه اعتباری در پایان دوره تنفس، مشروط به این‌که مشتری بدهی خود را تا پایان دوره تنفس پرداخت نماید؛

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

۴- رویدادهای مالی در ارتباط با واریز وجه به کارت اعتباری از سوی مشتری، به منظور افزایش مبلغ قابل پرداخت در خریدهای با مبلغ بیش از سقفهای تعیین شده با استفاده از کارت اعتباری.

علاوه بر این در جلسه موصوف کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، "کارمزد صدور و اعتبارسنجی مشتری" و "آبونمان سالانه کارت اعتباری" موضوع ماده ۳۳ دستورالعمل اجرایی کارت اعتباری مباحه (کام)، به ترتیب یکصد هزار ریال و یک درصد اعتبار تخصیص یافته به دارنده کارت تعیین شد.

در خاتمه ضمن اعلام این که بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران برای فراگیر شدن کارت اعتباری مباحه (کام) عزم و اهتمام جدی دارد، بر لزوم تمهید تمامی مقدمات لازم از سوی بانکها و مؤسسات اعتباری برای صدور و گسترش آن در نظام بانکی کشور تأکید می نماید و خاطرنشان می سازد که عملکرد بانکها در این رابطه به دقت تحت رصد بانک مرکزی خواهد بود. همچنین متذکر می شود نقد شدن مبلغ اعتبار کارت های اعتباری نزد پذیرنده ها از آن حیث که موجب انحراف موضوع از کارکرد اصلی و اهداف متصور بر آن می شود، مطلقاً ممنوع بوده و لذا لازم است بانکها و مؤسسات اعتباری با اتخاذ تمهیدات و تدابیر لازم، امکان عملی شدن این مخاطره را به ویژه نزد مؤسسات پولی و اعتباری که فرآیند ساماندهی و اخذ مجوز را طی می کنند، به حداقل ممکن کاهش دهند. بدیهی است، با بانکها و مؤسسات اعتباری که در این رابطه اهتمام جدی نداشته و قصور نمایند، برابر مقررات برخورد خواهد شد.

با عنایت به موارد یادشده، خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به قید تسریع، به تمامی واحدهای ذی ربط آن بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی ابلاغ و بر حسن اجرای آن تأکید و نظارت دقیق شود. همچنین مقتضی است ترتیبی اتخاذ شود تا نسخه ای از بخشنامه ابلاغی به واحدهای ذی ربط، به مدیریت کل نظارت بر بانکها و مؤسسات اعتباری این بانک ارسال گردد. ۲۹۸۳۸۴۰/۰۵۵

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

حمیدرضا غنی آبادی

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۸۱۶

۳۲۱۵-۰۲

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

دستورالعمل حسابداری

کارت اعتباری مرابحه

گروه مطالعاتی حسابداری و مالی

شهریور ماه ۱۳۹۵

فهرست مطالب

۲	مقدمه:
۲	۱- ثبت‌های حسابداری وثایق و تضمینات مأخوذه:
۳	۲- ثبت‌های حسابداری زمان انعقاد قرارداد صدور کارت مرابحه و اعطای کارت مرابحه به مشتری:
۴	۳- ثبت‌های حسابداری واریز وجه نقد به کارت مرابحه توسط مشتری:
۵	۴- ثبت‌های حسابداری زمان استفاده از مانده اعتبار کارت مرابحه توسط مشتری:
۸	۵- ثبت‌های حسابداری مؤسسه اعتباری در زمان سررسید تسهیلات اعطایی:
	۶- ثبت‌های حسابداری تعدیل حساب سود سال‌های آینده تسهیلات اعطایی مرابحه نسبه دفعی در مقطع تهیه صورت‌های مالی:
۹	
۱۰	۷- ثبت‌های حسابداری بازپرداخت مرابحه در قالب نسبه اقساطی:
۱۱	۸- ثبت‌های حسابداری شناسایی وجه التزام تأخیر تأدیه دین:
۱۲	۹- ثبت‌های حسابداری بازپرداخت مبالغ مصرف شده اعتبار پس از سررسید مقرر و قبل از انتقال به طبقات غیر جاری:
۱۳	۱۰- ثبت‌های حسابداری بازپرداخت تسهیلات اعطایی مرابحه نسبه دفعی / اقساطی قبل از سررسید:
۱۳	۱۱- ثبت‌های حسابداری زمان تسویه قراردادهای مرابحه و صدور کارت مرابحه:

«بسمه تعالی»

«دستور العمل حسابداری کارت اعتباری مراهجه»

مقدمه:

کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری با هدف ایجاد وحدت رویه، شناسایی و ثبت دقیق رویدادهای مالی مربوط به کارت اعتباری در مؤسسات اعتباری و نیز ارتقاء شفافیت صورت‌های مالی آنها، به استناد ماده (۸۶) آیین‌نامه نحوه تأسیس و اداره مؤسسات اعتباری غیردولتی، بند (۲) از پانصد و سی و یکمین جلسه مورخ ۱۳۶۳/۴/۳ شورای محترم پول و اعتبار و نیز با توجه به مفاد «دستور العمل اجرایی کارت اعتباری»، موضوع یازدهمین جلسه مورخ ۱۳۹۵/۵/۳۱ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، «دستور العمل حسابداری کارت اعتباری مراهجه» که از این پس به اختصار «دستور العمل» نامیده می‌شود را به شرح زیر تصویب نمود:

۱- ثبت‌های حسابداری و تایق و تضمینات مأخوذه:

۱-۱- قبل از انعقاد قرارداد کارت مراهجه، مؤسسه اعتباری باید مشتری را اعتبارسنجی و متناسب با میزان توان و ظرفیت اعتباری وی، عنداللزوم و تایق و تضمینات کافی و قابل اطمینان اخذ نماید. در صورت اخذ و تایق از مشتری، چنان‌چه و تایق مزبور از نوع اموال منقول و یا غیرمنقول باشد، به مبلغ ترهین، اگر از نوع اشیاء قیمتی باشد، به ارزش کارشناسی اشیاء مزبور، در صورتی که از نوع اوراق بهادار تضمینی باشد، به مبلغ تعهد شده و چنان‌چه از نوع سهام باشد، به مبلغ قیمت مورد محاسبه، به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه/قیمت مورد محاسبه سهام و سایر اوراق بهادار	××××	بد: حساب‌های انتظامی - و تایق کارت مراهجه (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
به مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه/قیمت مورد محاسبه سهام و سایر اوراق بهادار	××××	بی: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

۱-۲- تعداد برگ‌های اوراق بهادار و قطعه‌های اشیاء قیمتی به ازای هر برگ و یا قطعه، یک ریال به شرح ذیل در

حساب‌ها ثبت می‌شود:

به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال	xxxx	بد: حساب‌های انتظامی - برگ‌های اوراق بهادار و اشیاء قیمتی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال	xxxx	پس: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

۱-۳- محاسبه و اخذ کارمزد ارزیابی وثایق در چارچوب ضوابط ابلاغی، به شرح زیر در حساب‌ها ثبت می‌گردد:

به مبلغ کارمزد متعلقه در چارچوب ضوابط ابلاغی	xxxx	بد: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ کارمزد متعلقه در چارچوب ضوابط ابلاغی	xxxx	پس: حساب کارمزد دریافتی (کد حساب: ۳/۲/۰۸۰۰)

۲- ثبت‌های حسابداری زمان انعقاد قرارداد صدور کارت مرابحه و اعطای کارت مرابحه به مشتری:

۱-۲- پس از انعقاد قرارداد صدور کارت مرابحه به منظور صدور کارت مرابحه، قرارداد مذکور در حساب انتظامی

قراردادها به مبلغ یک ریال به شرح ذیل ثبت می‌گردد:

به مبلغ یک ریال	xxxx	بد: حساب‌های انتظامی - قراردادهای کارت مرابحه (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
به مبلغ یک ریال	xxxx	پس: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

۲-۲- مبلغ دریافتی بابت ابطال تمبر مالیاتی باید به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت شود:

به مبلغ تمبر	xxxx	بد: صندوق یا حساب متقاضی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ تمبر	xxxx	پس: حساب تمبر مالیاتی (کد حساب: ۳/۱/۰۰۵۰)

۲-۳- هم‌زمان با صدور و فعال نمودن کارت مرابحه، تعداد کارت‌های صادره، به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به ازای هر کارت یک ریال	xxxx	بد: حساب‌های انتظامی - کارت مرابحه (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)
به ازای هر کارت یک ریال	xxxx	بس: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)

توضیح: در زمان ابطال و یا پایان اعتبار کارت مرابحه، ثبت انتظامی فوق معکوس می‌شود.

۲-۴- هم‌زمان با اعطای کارت مرابحه به مشتری، تعهدات بانک بابت پرداخت وجه کالا و خدمات خریداری شده توسط مشتری به پذیرنده کارت، به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به مبلغ اعتبار اعطایی	xxxx	بد: طرف تعهدات بانک بابت کارت‌های اعتباری - کارت مرابحه (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۰۵)
به مبلغ اعتبار اعطایی	xxxx	بس: تعهدات بانک بابت کارت‌های اعتباری - کارت مرابحه (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۰۵)

توضیح: در زمان شارژ مجدد کارت مرابحه ثبت حسابداری فوق عیناً تکرار می‌گردد.

۳- ثبت‌های حسابداری واریز وجه نقد به کارت مرابحه توسط مشتری:

چنان‌چه مشتری پس از انعقاد قرارداد و صدور کارت مرابحه، اقدام به واریز وجه به کارت نماید، به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به مبلغ واریزی	xxxx	بد: صندوق یا حساب مشتری (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ واریزی	xxxx	بس: بستانکاران موقت - کارت اعتباری مرابحه/سایر حساب‌های مربوط (کد حساب: ۳/۲/۰۶۵۰)

تبصره: سرفصل سایر حساب‌های فوق با توجه به ضوابط و مقررات حاکم بر واریز وجه توسط مشتری به کارت اعتباری مرابحه تعیین می‌شود.

۴- ثبت‌های حسابداری زمان استفاده از مانده اعتبار کارت مرابحه توسط مشتری:

۴-۱- با توجه به استفاده مشتری از مانده اعتبار کارت مرابحه، تعهدات مؤسسه اعتباری به میزان اعتبار مصرف شده کاهش و به شرح ثبت انتظامی ذیل از حساب‌ها برگشت داده می‌شود:

به مبلغ اعتبار مصرف شده	××××	بده: تعهدات بانک بابت کارت‌های اعتباری - کارت مرابحه	}
		(کد حساب: ۵/۳/۲/۰۱۰۵)	
به مبلغ اعتبار مصرف شده	××××	بسی: طرف تعهدات بانک بابت کارت‌های اعتباری - کارت مرابحه	}
		(کد حساب: ۵/۳/۱/۰۱۰۵)	

تبصره: در صورتی که کارت اعتباری مرابحه دارای مانده بستانکار ناشی از واریز وجه به حساب کارت توسط مشتری باشد، ابتدا مانده بستانکار کارت تسویه شده و سپس به میزان استفاده شده از مبلغ اعتبار کارت، تعهدات مؤسسه اعتباری برگشت می‌شود.

توضیح: در صورت ابطال کارت مرابحه نیز ثبت فوق به مبلغ اعتبار کاهش یافته عیناً اعمال می‌گردد.

۴-۲- با توجه به این که در زمان استفاده از مانده اعتبار، مشتری به وکالت از مؤسسه اعتباری کالا یا خدمتی را از پذیرنده کارت دریافت می‌دارد، لذا اموال و یا خدمات مورد تقاضای مشتری توسط مؤسسه اعتباری از پذیرنده کارت خریداری و در قالب تسهیلات مرابحه نسبیه دفعی / اقساطی به مشتری واگذار می‌گردد. بنابراین در وهله نخست اموال و خدمات موضوع قرارداد توسط مؤسسه اعتباری تحصیل می‌گردد که به شرح ذیل ثبت می‌گردد:

به مبلغ بهای تمام‌شده اموال/خدمات تحصیل شده	××××	بده: اموال/خدمات خریداری شده برای مرابحه/غیردولتی - تسهیلات کارت مرابحه	}
		(کد حساب: ۳/۱/۰۸۸۵)	
به مبلغ بهای تمام‌شده اموال/خدمات تحصیل شده	××××	بسی: حساب پذیرنده کارت	}
		(کد حساب: -)	

۴-۳- پس از تحصیل اموال/خدمات موضوع قرارداد توسط مؤسسه اعتباری، اموال/خدمات مزبور در همان زمان، ابتدا مانده بستانکار کارت (وجوه واریزی توسط مشتری) تسویه شده و سپس الباقی در قالب تسهیلات مرابحه نسبیه دفعی / اقساطی به مشتری اعطا می‌گردد، لذا ثبت حسابداری مربوط به شرح ذیل در دفاتر اعمال می‌شود:

به مبلغ مانده بستانکار کارت	××××	بده: بستانکاران موقت - کارت اعتباری مباحه / سایر حساب‌های مربوط (کد حساب: ۳/۲/۰۶۵۰)
به مبلغ اصل تسهیلات اعطایی (میزان اعتبار استفاده شده)	××××	بده: تسهیلات اعطایی مباحه / غیردولتی - تسهیلات کارت مباحه (کد حساب: ۳/۱/۰۵۷۵)
به میزان سود مؤسسه اعتباری در دوران بازپرداخت مباحه نسبه	××××	بده: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)
به مبلغ بهای تمام‌شده اموال/خدمات	××××	بسی: اموال/خدمات خریداری شده برای مباحه/غیردولتی - تسهیلات کارت مباحه (کد حساب: ۳/۱/۰۸۸۵)
به میزان سود مؤسسه اعتباری در دوران بازپرداخت مباحه نسبه	××××	بسی: سود سال‌های آینده تسهیلات/غیردولتی (کد حساب: ۳/۲/۰۵۵۰)

۴-۴- چنان چه طبق توافق مؤسسه اعتباری و پذیرنده کارت، پرداخت مطالبات پذیرنده ناشی از استفاده مشتری از کارت اعتباری در پایان دوره تنفس انجام پذیرد، مؤسسه اعتباری بابت استفاده مشتری از کارت اعتباری، مجاز به دریافت سود نمی‌باشد. از این رو در هنگام تحصیل اموال و خدمات موضوع قرارداد توسط مؤسسه اعتباری، به جای ثبت ردیف (۴-۲)، ثبت حسابداری به شرح ذیل در دفاتر اعمال می‌گردد:

به مبلغ بهای تمام‌شده اموال/خدمات تحصیل شده	××××	بده: اموال/خدمات خریداری شده برای مباحه/غیردولتی - تسهیلات کارت مباحه (کد حساب: ۳/۱/۰۸۸۵)
به مبلغ بهای تمام‌شده اموال/خدمات تحصیل شده	××××	بسی: بستانکاران موقت - بدهی بانک به پذیرندگان کارت‌های اعتباری مباحه (کد حساب: ۳/۲/۰۶۵۰)

۴-۵- پس از تحصیل اموال/خدمات موضوع بند ۴-۴ فوق توسط مؤسسه اعتباری، اموال/خدمات مزبور در همان زمان، به مشتری ارائه می‌گردد، لذا به جای ثبت ردیف (۴-۳)، ثبت حسابداری به شرح ذیل در دفاتر اعمال می‌شود:

به مبلغ بهای تمام‌شده اموال/خدمات	××××	بده: بدهکاران بابت کارت‌های اعتباری / قابل وصول در سررسید (کد حساب: ۳/۱/۰۷۸۶)
به مبلغ بهای تمام‌شده اموال/خدمات	××××	بسی: اموال/خدمات خریداری شده برای مباحه/غیردولتی - تسهیلات کارت مباحه (کد حساب: ۳/۱/۰۸۸۵)

۴-۶- پس از پایان دوره تنفس، باید مبلغ بهای تمام شده اموال/خدمات تحصیل شده به پذیرنده کارت پرداخت شود.

۴-۶-۱- چنانچه مشتری قبل از پرداخت مؤسسه اعتباری به پذیرنده نسبت به بازپرداخت بدهی خود

اقدام نماید، ابتدا ثبت حسابداری ذیل در دفاتر اعمال می شود:

بده: صندوق / حساب مشتری (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)	××××	به مبلغ بهای تمام شده اموال/خدمات
بسی: بدهکاران بابت کارت های اعتباری / قابل وصول در سررسید (کد حساب: ۳/۱/۰۷۸۶)	××××	به مبلغ بهای تمام شده اموال/خدمات

برای واریز وجه به حساب پذیرنده کارت نیز ثبت حسابداری زیر در دفاتر انجام می شود:

بده: بستانکاران موقت - بدهی بانک به پذیرندگان کارت های اعتباری مرابحه (کد حساب: ۳/۲/۰۶۵۰)	××××	به مبلغ بهای تمام شده اموال/خدمات
بسی: حساب پذیرنده کارت (کد حساب: -)	××××	به مبلغ بهای تمام شده اموال/خدمات

۴-۶-۲- در صورتی که مشتری در پایان دوره تنفس اقدام به بازپرداخت بدهی خود به مؤسسه اعتباری

ننماید، علاوه بر انجام ثبت دوم ردیف ۴-۶-۱، ثبت حسابداری ذیل نیز به جای ثبت اول ردیف یادشده در

دفاتر اعمال می شود:

بده: تسهیلات اعطایی مرابحه / غیردولتی - تسهیلات کارت مرابحه (کد حساب: ۳/۱/۰۵۷۵)	××××	به مبلغ پرداختی به پذیرنده کارت
بسی: بدهکاران بابت کارت های اعتباری / قابل وصول در سررسید (کد حساب: ۳/۱/۰۷۸۶)	××××	به مبلغ پرداختی به پذیرنده کارت

توضیح: به مانده حساب تسهیلات اعطایی مرابحه / غیردولتی موضوع ماده (۳۴) دستورالعمل اجرایی کارت

اعتباری که مشتری در پایان دوره تنفس ملزم به تسویه می باشد، مطابق توافقات انجام شده فی مابین مشتری و

مؤسسه اعتباری، از زمان پرداخت وجه توسط مؤسسه اعتباری به پذیرنده کارت، وجه التزام تأخیر تأدیه دین تعلق

می گیرد.

۵- ثبت‌های حسابداری مؤسسه اعتباری در زمان سررسید تسهیلات اعطایی:

۵-۱- در سررسید تسهیلات اعطایی، در صورت وصول تمام/بخشی از مطالبات مؤسسه اعتباری، دریافت وجه تسهیلات مزبور و نیز شناسایی درآمد مربوط به آن به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌گردد:

۵-۱-۱- ثبت حسابداری وصول وجه تمام/بخشی از تسهیلات:

به مبلغ اصل و سود تسهیلات اعطایی/مبلغ وصولی	xxxx	بد: صندوق یا حساب مشتری (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ اصل تسهیلات اعطایی/سهم مربوط به اصل تسهیلات از مبلغ وصولی	xxxx	بس: تسهیلات اعطایی مراحه/ غیردولتی - تسهیلات کارت مراحه (کد حساب: ۳/۱/۰۵۷۵)
به مبلغ سود تسهیلات اعطایی/سهم مربوط به سود تسهیلات از مبلغ وصولی	xxxx	بس: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)

۵-۱-۲- ثبت حسابداری شناسایی درآمد:

به میزان کل سود دوران مراحه نسبی	xxxx	بد: سود سال‌های آینده تسهیلات/ غیردولتی (کد حساب: ۳/۲/۰۵۵۰)
به میزان کل سود دوران مراحه نسبی	xxxx	بس: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

۵-۲- چنانچه تسهیلات اعطایی در سررسید مقرر بازپرداخت نگردد، در سررسید تسهیلات صرفاً درآمد مربوط به

شرح ذیل شناسایی و در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به میزان کل سود دوران مراحه نسبی	xxxx	بد: سود سال‌های آینده تسهیلات/ غیردولتی (کد حساب: ۳/۲/۰۵۵۰)
به میزان کل سود دوران مراحه نسبی	xxxx	بس: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

۶- ثبت‌های حسابداری تعدیل حساب سود سال‌های آینده تسهیلات اعطایی مابجه نسبه دفعی در مقطع تهیه صورت‌های

مالی:

۶-۱- در صورتی که زمان سررسید (تسویه) قرارداد به گونه‌ای باشد که بخشی از سود آن مربوط به یک دوره (دوره

«الف») و بخشی دیگر مربوط به دوره آینده (دوره «ب») باشد، در این صورت ثبت زیر در پایان دوره‌ای که

تهیه صورت‌های مالی موردنظر است، صورت می‌پذیرد:

به میزان سود مربوط به دوره «الف»	xxxx	بده: سود سال‌های آینده تسهیلات/غیردولتی (کد حساب: ۳/۲/۰۵۵۰)
به میزان سود مربوط به دوره «الف»	xxxx	بسی: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

۶-۲- در زمان سررسید که در دوره آینده (دوره «ب») خواهد بود، دو حالت به شرح ذیل محتمل می‌باشد:

۶-۲-۱- حالت اول: در صورتی که تسهیلات در سررسید، تسویه (وصول) شود، علاوه بر ثبت‌های حسابداری

وصول تسهیلات نسبه دفعی به شرح ثبت‌های ردیف (۴-۱-۱)، ثبت حسابداری زیر نیز انجام می‌شود:

به میزان سود مربوط به دوره «ب»	xxxx	بده: سود سال‌های آینده تسهیلات/غیردولتی (کد حساب: ۳/۲/۰۵۵۰)
به میزان سود مربوط به دوره «ب»	xxxx	بسی: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

۶-۲-۲- حالت دوم: در صورتی که تسهیلات در سررسید، تسویه (وصول) نشود، صرفاً ثبت حسابداری زیر

در دفاتر مؤسسه اعتباری اعمال می‌گردد:

به میزان سود مربوط به دوره «ب»	xxxx	بده: سود سال‌های آینده تسهیلات/غیردولتی (کد حساب: ۳/۲/۰۵۵۰)
به میزان سود مربوط به دوره «ب»	xxxx	بسی: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

۷- ثبت‌های حسابداری بازپرداخت مرابحه در قالب نسبه اقساطی:

۷-۱- در صورتی که تسهیلات اعطایی کارت اعتباری به صورت نسبه اقساطی بازپرداخت گردد، وصول تسهیلات در سررسید هر قسط، به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به میزان کل مبلغ هر قسط	xxxx	بد: صندوق یا حساب مشتری (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ اصل قسط	xxxx	بسی: تسهیلات اعطایی مرابحه/ غیردولتی - تسهیلات کارت اعتباری (کد حساب: ۳/۱/۰۵۷۵)
به مبلغ سود قسط	xxxx	بسی: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)

۷-۲- در صورتی که تسهیلات اعطایی کارت اعتباری به صورت نسبه اقساطی بازپرداخت گردد، شناسایی درآمد در سررسید هر قسط، به شرح ذیل در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به میزان سود مربوط به قسط	xxxx	بد: سود سال‌های آینده تسهیلات/ غیردولتی (کد حساب: ۳/۲/۰۵۵۰)
به میزان سود مربوط به قسط	xxxx	بسی: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

۷-۳- چنانچه تسهیلات اعطایی مرابحه به صورت نسبه اقساطی در سررسید مقرر بازپرداخت نگردد، در سررسید هر قسط صرفاً درآمد مربوط به شرح ذیل شناسایی و در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به میزان سود مربوط به قسط	xxxx	بد: سود سال‌های آینده تسهیلات/ غیردولتی (کد حساب: ۳/۲/۰۵۵۰)
به میزان سود مربوط به قسط	xxxx	بسی: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

۷-۴- ثبت‌های حسابداری تعدیل حساب سود سال‌های آینده تسهیلات اعطایی مرابحه نسبه اقساطی در پایان دوره مالی مشابه با ثبت‌های حسابداری تسهیلات اعطایی مرابحه نسبه دفعی (بند ۶) می‌باشد.

۵-۷- مؤسسه اعتباری موظف می‌باشد در صورت عدم تحقق معیارهای شناسایی درآمد، مطابق با ضوابط ابلاغی از سوی بانک مرکزی، شناسایی درآمد مربوط به سود تسهیلات اعطایی را به روش تعهدی متوقف نموده و ثبت حسابداری زیر را برای تعدیل سود سال‌های آینده در دفاتر خود اعمال نماید:

××××	به میزان سودهای سررسید شده شناسایی نشده	بد: سود سال‌های آینده تسهیلات/غیردولتی (کد حساب: ۳/۲/۰۵۵۰)
××××	به میزان سودهای سررسید شده شناسایی نشده	بس: سود معوق تسهیلات/غیردولتی (کد حساب: ۳/۲/۰۵۹۰)

توضیح: بدیهی است پس از تحقق معیارهای شناسایی درآمد، وفق ضوابط ابلاغی از سوی بانک مرکزی، مؤسسه اعتباری باید، ثبت شناسایی درآمد را در دفاتر خود اعمال نماید.

۸- ثبت‌های حسابداری شناسایی وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین:

۸-۱- در مورد تسهیلاتی که در سررسید وصول نشده است، در مقاطعی که تهیه صورت‌های مالی مورد نظر است از تاریخ سررسید یا تاریخ آخرین محاسبه وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین تا مقطع تهیه صورت‌های مالی، وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه محاسبه و به شرح زیر در حساب‌ها ثبت خواهد شد:

××××	به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه	بد: وجه التزام دریافتی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)
××××	به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه	بس: وجه التزام دریافتی از محل تسهیلات اعطایی (کد حساب: ۳/۲/۰۷۵۰)

۸-۲- مؤسسه اعتباری موظف می‌باشد در صورت عدم تحقق معیارهای شناسایی درآمد، مطابق با ضوابط ابلاغی از سوی بانک مرکزی، شناسایی درآمد مربوط به وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه را به روش تعهدی متوقف نموده و ثبت حسابداری زیر را برای انعکاس وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین در دفاتر خود اعمال نماید:

××××	به میزان وجه‌التزام متعلقه شناسایی نشده	بد: وجه التزام دریافتی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)
××××	به میزان وجه‌التزام متعلقه شناسایی نشده	بس: وجه‌التزام معوق تسهیلات اعطایی/غیردولتی (کد حساب‌های: ۳/۲/۰۷۶۶)

توضیح: بدیهی است پس از تحقق معیارهای شناسایی درآمد، وفق ضوابط ابلاغی از سوی بانک مرکزی، مؤسسه اعتباری باید، ثبت شناسایی درآمد را در دفاتر خود اعمال نماید.

۹- ثبت‌های حسابداری بازپرداخت مبالغ مصرف شده اعتبار پس از سررسید مقرر و قبل از انتقال به طبقات غیر جاری:

۹-۱- چنانچه مشتری نسبت به بازپرداخت تمام یا بخشی از وجه صورتحساب در سررسید مقرر اقدام ننماید و مبلغ مزبور قبل از انتقال تسهیلات به طبقات غیر جاری وصول گردد، ثبت حسابداری زیر انجام می‌شود:

	xxxx	بده: صندوق یا حساب مشتری (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ اصل، سود و وجه التزام تأخیر تأدیه دین وصولی		
	xxxx	بسی: تسهیلات اعطایی مرابحه / غیر دولتی - تسهیلات کارت مرابحه (کد حساب: ۳/۱/۰۵۷۵)
به مبلغ اصل تسهیلات وصولی		
	xxxx	بسی: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)
به مبلغ سود تسهیلات وصولی		
	xxxx	بسی: وجه التزام دریافتی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)
به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین شناسایی شده		
	xxxx	بسی: وجه التزام دریافتی از محل تسهیلات اعطایی (کد حساب: ۳/۲/۰۷۵۰)
به میزان مابه‌التفاوت کل وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه و وجه التزام تأخیر تأدیه دین شناسایی شده		

۹-۲- چنانچه طبق توافق مؤسسه اعتباری و پذیرنده کارت، پرداخت مطالبات پذیرنده ناشی از استفاده مشتری از کارت اعتباری در پایان دوره تنفس توسط مؤسسه اعتباری انجام پذیرفته باشد و مشتری نسبت به بازپرداخت وجه صورتحساب در سررسید مقرر اقدام ننموده باشد و مبلغ مزبور قبل از انتقال تسهیلات به طبقات غیر جاری وصول گردد، ثبت حسابداری زیر انجام می‌شود:

	xxxx	بده: صندوق یا حساب مشتری (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به مبلغ اصل و وجه التزام تأخیر تأدیه دین وصولی		
	xxxx	بسی: تسهیلات اعطایی مرابحه / غیر دولتی - تسهیلات کارت مرابحه (کد حساب: ۳/۱/۰۵۷۵)
به مبلغ اصل تسهیلات وصولی		
	xxxx	بسی: وجه التزام دریافتی (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۸)
به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین شناسایی شده از تاریخ پرداخت مؤسسه اعتباری		
	xxxx	بسی: وجه التزام دریافتی از محل تسهیلات اعطایی (کد حساب: ۳/۲/۰۷۵۰)
به میزان مابه‌التفاوت کل وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه و وجه التزام تأخیر تأدیه دین شناسایی شده		

۱۰- ثبت‌های حسابداری بازپرداخت تسهیلات اعطایی مرابحه نسبه دفعی / اقساطی قبل از سررسید:

۱۰-۱- در صورت وصول تسهیلات قبل از سررسید، مؤسسه اعتباری موظف است، بر اساس ضوابط تخفیف لازم را به مشتری اعطاء نماید. ثبت حسابداری این رویداد به شرح زیر انجام می‌شود:

به میزان مبلغ وصولی از مشتری بابت اصل تسهیلات و سود تحقق یافته	xxxx	بد: صندوق یا حساب مشتری (کد حساب: ۳/۱/۰۰۱۰)
به میزان تمام سود تسهیلات وصولی قبل از تخفیف	xxxx	بد: سود سال‌های آینده تسهیلات/غیردولتی (کد حساب: ۳/۲/۰۵۵۰)
به میزان اصل تسهیلات وصولی	xxxx	بس: تسهیلات اعطایی مرابحه/ غیردولتی - تسهیلات کارت مرابحه (کد حساب: ۳/۱/۰۵۷۵)
به میزان تمام سود تسهیلات وصولی قبل از تخفیف	xxxx	بس: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۱/۰۷۹۷)
به میزان سود دریافتی (سود محقق شده تسهیلات وصولی)	xxxx	بس: سود دریافتی تسهیلات (کد حساب: ۳/۲/۰۷۷۰)

۱۱- ثبت‌های حسابداری زمان تسویه قراردادهای مرابحه و صدور کارت اعتباری مرابحه:

۱۱-۱- پس از تسویه کامل تسهیلات مربوط به قرارداد صدور کارت اعتباری، قرارداد مزبور به شرح ذیل از حساب‌های انتظامی برگشت می‌شود:

به مبلغ یک ریال	xxxx	بد: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۱۰)
به مبلغ یک ریال	xxxx	بس: حساب‌های انتظامی - قراردادهای کارت مرابحه (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۰۰)

۱۱-۲- پس از استرداد وثایق مأخوذه، حساب‌های انتظامی مربوط به وثایق مأخوذه به شرح ذیل از حساب‌ها برگشت می‌شود:

به مبلغ سهم مؤسسه اعتباری از مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه/قیمت مورد محاسبه سهام و سایر اوراق بهادار	xxxx	بد: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
به مبلغ سهم مؤسسه اعتباری از مبلغ ترهین اموال/ارزش کارشناسی اشیاء قیمتی/مبلغ تعهد شده اوراق بهادار مأخوذه/قیمت مورد محاسبه سهام و سایر اوراق بهادار	xxxx	بس: حساب‌های انتظامی - وثایق کارت مرابحه (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

۱۱-۳- تعداد برگ‌های اوراق بهادار و قطعه‌های اشیاء قیمتی به ازای هر برگ و یا قطعه، یک ریال به شرح ذیل از

حساب‌های مؤسسه اعتباری عامل برگشت می‌شود:

به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال	××××	بد: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۵/۳/۲/۰۲۰۰)
به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال	××××	بس: حساب‌های انتظامی - برگ‌های اوراق بهادار و اشیاء قیمتی (کد حساب: ۵/۳/۱/۰۲۱۰)

«دستورالعمل حسابداری کارت اعتباری مرابحه» در پانزدهمین جلسه مورخ ۱۳۹۵/۶/۲۸ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب رسید و در خصوص کارت‌های اعتباری که در چارچوب دستورالعمل اجرایی کارت اعتباری مصوب یازدهمین جلسه مورخ ۱۳۹۵/۵/۳۱ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران صادر می‌گردد، لازم‌الاجرا می‌باشد.